

Louise Nørlunds tale ved Kvindevalgretsforeningens første offentlige møde

Taler

Marie Sørine Louise Nørlund
Kvindevalghedsforkæmper,
læreinde og medstifter af
Kvindevalghedsforeningen

Dato

15. februar 1889

Sted

København

Omstændigheder

Fra Kilden:

Fredagen den 15de Februar afholdt Kvindevalghedsforeningen sit første offentlige møde i Larsens Lokale (i København). Mødet var besøgt af omtrent 1.500 personer og lokalet aldeles opfyldt. Fru A. Nielsen åbnede mødet, og følgelig holdt fru N.C. Luplau, fru L. Nørlund og J. Meyer taler for Kvindevalghedsforeningens sag.

Det er i Aar 100 Aar siden, at den franske Revolution bragte Menneskerettighederne frem. Man glemte i Kampen for disse Retten for Kvinden, det blev en Hævdelse af Mandens Rettigheder. Der blev fra Kvinderne indgivet et Andragende til Nationalforsamlingen om at faa kommunal Valghet, men uden Nytte. En Deputeret stillede sig varmt paa deres Side, men fandt ikke Øre. Det blev altsaa ikke Frankrig, som blev Bæreren af Tanken om lige Ret for Kvinder og Mænd. Med den stigende Oplysning bredte Tanken sig videre og videre og blev Folkenes Ejendom, idet andre Nationer tog den op. England og det frie Amerika have naaet videst. Omkring 1850—60 begyndte der at komme Liv i denne Sag. Der kom Forkæmpere som Stuart Mill og Kvinderne selv tog Arbejdet op; de følte, at der var noget skævt i det Samfund, hvori kun det ene Køn gav Lovene. Manden er ikke komplet uden Kvinden, mente de, og med Rette. I 1866 forlangte de engelske Kvinder deres Ret som Vælgere til Parlamentet anerkjendt; de sagde: vi opfyldte de samme Betingelser som Mændene, hvorfor kan vi da ikke fordre de samme Rettigheder, og de lod sig først afvise ved Rettens Kjendelse. I 1870 forlangte de kommunal Valghet; det lykkedes dem at sætte deres Krav igjennem, og de deltog nu i rigt Maal i de offentlige Raad. Derefter forlangte de politisk Valghet, men fik den ikke. Mænd og Kvinder, der havde Sagen kjær, blev derfor ikke trætte, men gjentog Aar efter Aar deres Forlangende. Endnu er det ikke indrømmet, men Mindretallet

indbringer stadig Forslaget paany med større Energi og under stadig flere Tilhængere. Man havde haabet, at Gladstone vilde have taget Kvinderne med paa sit Reformforslag til Valgretslov; men han turde ikke. Premierministeren har imidlertid udtalt sig gunstigt om Kvindens Valgkrav, og Spørgsmaalet er naaet saa vidt frem, at et Lovforslag om Kvindens politiske Valgret snart kan ventes vedtaget. I Amerika er der store Territorier, hvor Kvinden har kommunal Valgret. I Østerrig har de højest beskattede Kvinder kommunal Valgret. I Rusland sidde Kvinder som Formænd i de kommunale Raad, der svarer til vore Sogneraad. I Sverig har Kvinderne kommunal og derigennem middelbart politisk Valgret, da Førstekammerets Medlemmer vælges af Kommunalraadene.

Hvorledes staar det nu til hos os? De erindrer vel Uroen i vor hjemlige Karudsedam, da der blev gjort Forsøg paa at bryde Andemaden. To smaa Lovforslag blev afviste som ubetimelige. Vel siger man, at vi Kvinder have gode og udmærkede Evner, men bruge dem i den lovgivende Forsamling, det maa vi ikke. Professor Matzen siger: Mændene kan selv afgjøre, hvad der gavner Samfundet (Det er hørt!). Andre sige, Kvinderne er henviste til at virke i Huset og andet Steds; deri give vi dem Ret, lad os virke baade i Hjemmet og i Rigsdagen. Det er vor Naturbestemmelse at støtte Mændene, vi har Hænder og Hjerne at virke med, ligesom Mændene, det er vor Naturbestemmelse at virke sammen med det andet Køn. Vi forlange ikke Magten, men Ret til at arbejde sammen med Mændene. Vi vil med paa Raad, det er Samarbejde, vi vil. Vi vil give vore Kræfter til Samfundsudviklingens Bedste. Tiden er ikke belejlig, er der sagt af Folk, der ellers ere enige med os; men saa maa vi skabe den belejlige Tid. Hvis Samfundsudviklingen skal komme i det rette Spor, maa begge Kjøen have lige Indflydelse. De galante Mænd sige: Det offentlige Liv er saa fuldt af Smuds og Støv, at vi bør skaane Kvinden derfor. Men vi Kvinder vil forskaane de galante Mænd for alt det offentlige Livs Smuds og Støv. Vi er vante til fra Hjemmet at skaffe Smuds og Støv af Vejen; vi forlange Ret til at bruge vore Støveklude i det offentlige Liv, der kan de komme Mændene til Gode ligesom i Hjemmet. Det er vor sande Bestemmelse at tage Del i al Mandens Gærning. (En Stemme: Aftjene Værnepligten!) Mændene have ogsaa en Gærning at røgte i Hjemmet og forsømmer den ikke, fordi de tillige have deres Gjærning udenfor Hjemmet. Hvorfor skulde ikke ogsaa Kvinden kunne røgte den dobbelte Gærning. Vi mene, vi kunne udrette mere, end der nu er anvist os; vi mene, at vore Evner ere tilstrækkelige til, at vi ogsaa kunne noget i Kommunen og Staten. (Nej! Jo!) Vi behøve ikke ængsteligt at vogte paa, at Kvinden ikke skal forsømme sine Pligter i Hjemmet. Mon den Kvinde, der udvikler sine Evner ved at tage

Del i Samfundslivet, bliver en daarligere og mindre forstandig Husmoder end den, der ved Siden af sin Gærning i Hjemmet kun har tænkt paa Pynt og Stads. Det er i Samfundets Interesse, at vi kræve Valgret, og det er intet urimeligt, vi kræve; vi ere Mennesker lige saa godt som Mændene. Vi mene, at den Kvinde, der bærer kommunale Byrder, har Ret til at afgive sin Stemme ved de kommunale Valg og træffe Bestemmelse med andre Skatteydende om Anvendelsen af Kommunens Penge. Have Kvinderne ikke lige saa godt som Mændene Forstand paa Skolevæsen, Sygevæsen o. s. v. Er man først kommen til Forstaaelse af, at hvad der er Ret for det ene Køn, er ogsaa Ret for det andet, saa vinde vi nok Sejr. Selv om det skal vare længe, vil Kvinderne, der har grebet Sagen an, nok holde ud, om end Roserne blegne paa deres Kind. Naar vi ikke Maalet i vor Tid, saa skal vore Børn tage vor Opgave i Arv og føre Sagen frem til Sejr, som vi ikke magtede.

Vi bede Dem alle slutte sig til vor Forening. De samlede Kræfter formaa dog mere end den enkeltes. Det har man forstaaet i England, hvor man først sluttede sig sammen i Foreninger. Jeg bringer Mændene, der har hjulpet os, vor Tak og beder dem fremdeles yde os deres Støtte.

Kilde

Hvad Vi Vil — Organ for Kvindesagen: Fredssagen: Arbejdersagen. København d. 1. Marts 1889. Udgivet af Kvindelig Fremskridtsforening.

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Kvindebevægelsen, Åbningstale

Relateret

15. februar 1889

1. marts 1889

15. februar 1889

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/louise-noerlunds-tale-ved-kvindevalgretsforeningens-stiftelse-1889>